

Novice

IZ VSEBINE:

Dobra proizvodnja Jeklarne v mesecu oktobru

Meritve prašnih usedlin na Koroški Beli

S sistemom zagotavljanja kakovosti morajo biti seznanjeni vsi zaposleni (intervju - mag. Klemen Hribar)

Inovacijske nagrade (nadaljevanje iz prejšnje številke)

Intervju - Janez Vilman

UVODNIK

GOSPODARSKI NAČRT ZA LETO 2000

Zadnji meseci leta so običajno namenjeni izdelavi gospodarskega načrta. V načrtu s pomočjo številnih simulacij ter na osnovi dogajanj v tekočem letu, načrtujemo dejavnosti v bodoče. Iščemo ustrezno strukturo proizvodnje in prodaje naših izdelkov, ki bi nam v naslednjem letu zagotovila kar se da dober poslovni rezultat. Tudi mi bomo v prihodnjem letu precej spremenili proizvodno in prodajno paleto naših izdelkov, saj želimo z manjšo količino proizvodnje in prodaje kot letos doseči pozitivno poslovanje. Tržno zanimivejši izdelki pa so običajno tehnološko bolj zahtevni, zato bo potrebno maksimalno angažiranje prav vsakega izmed nas, saj bomo le skupaj sposobni doseči zastavljene cilje.

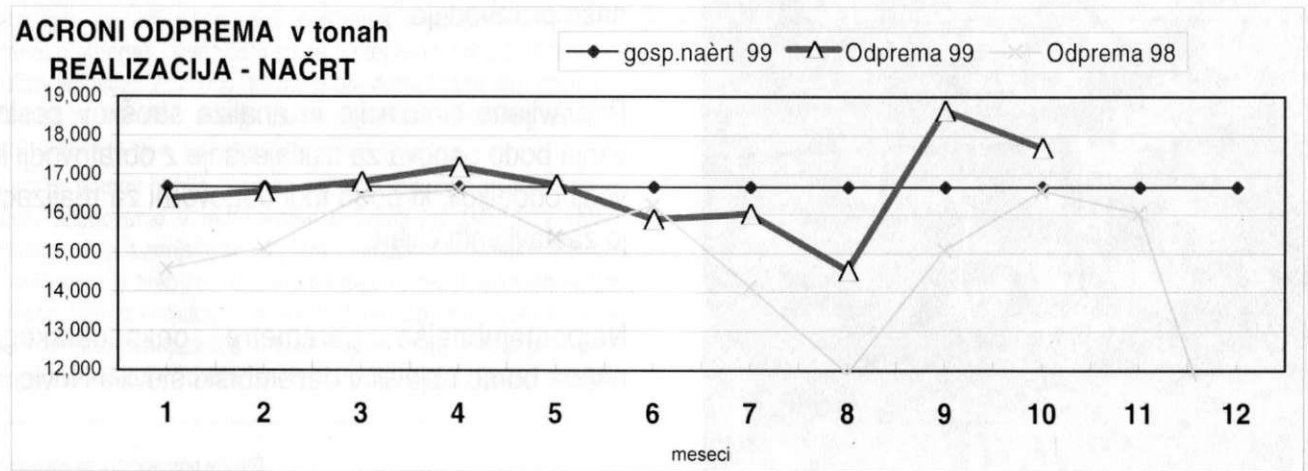
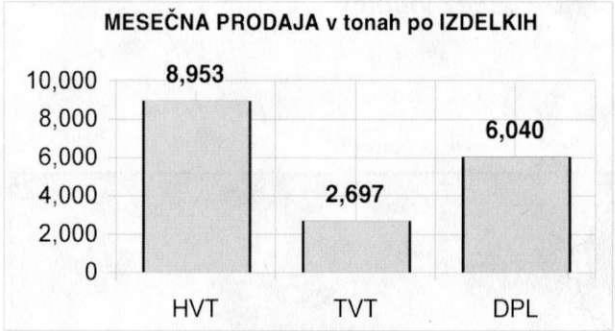
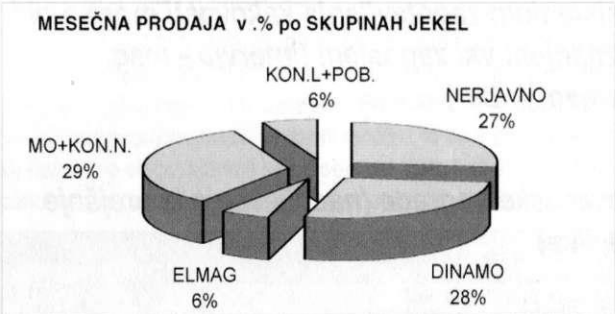
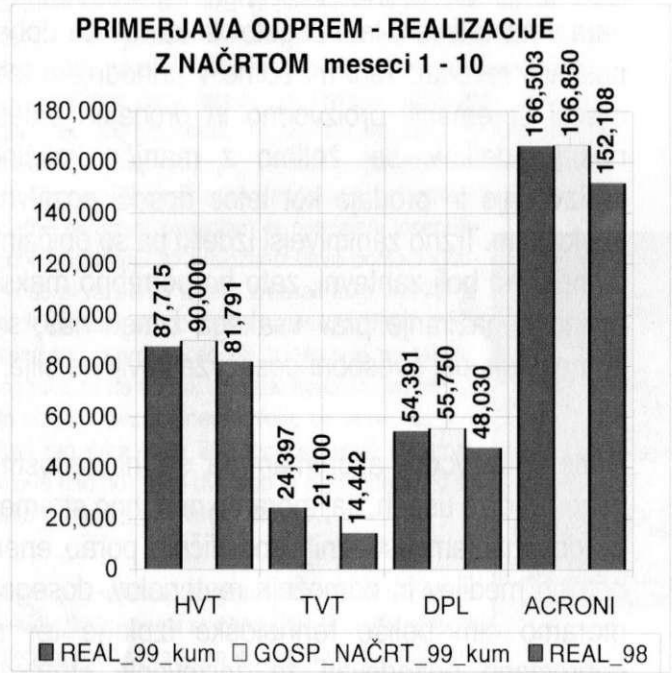
Dober proizvodni asortiman pa še ni zadostno zagotovilo za uspeh, saj moramo nenehno stremeti za doseganjem ustreznih specifičnih porab energijskih medijev in pomožnih materialov, dosegati moramo čim boljše tehnološke izplene ter si neprestano prizadevati za zniževanje stroškov naše proizvodnje.

Pripravljene simulacije in analiza stroškov poslovanja bodo osnova za usklajevanje z obratovodji in vodji oddelkov, ki bodo tudi odgovorni za realizacijo zastavljenih ciljev.

Najpomembnejše parametre gospodarskega načrta bomo objavili v decembrski številki Novic.

POSLOVANJE v mesecu: OKTOBER

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.			realiz.	plan	
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan				
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%			
JEKLARNA	6,613	6,391	103	6,955	6,077	114	774	1,500		8,676	6,716	129	1,730	1,856	93	24,748	22,540	110
PROGA	4,936	6,327	78	6,294	6,657	95	1,797	1,500	120	9,326	7,060	132	1,963	1,797	109	24,317	23,340	104
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1,427	1,400	102	4,940	4,900	101	1,180	900	131	1,347	1,200	112	278	600	46	9,172	9,000	102
TVT	1,024	1,000	102							1,542	1,500	103	181	200	91	2,747	2,700	102
DPL	2,126	2,100	101							3,520	3,500	101	664	600	111	6,310	6,200	102
ACRONI	4,577	4,500	102	4,940	4,900	101	1,180	900	131	6,409	6,200	103	1,123	1,400	80	18,229	17,900	102
IZDELKI ...ODPREMA																		
HVT	1,430	1,400	102	4,944	4,800	103	987	900	110	1,261	1,200	105	332	600	55	8,953	8,900	101
TVT	1,006	1,000	101							1,587	1,500	106	104	200	52	2,697	2,700	100
DPL	2,254	2,100	107							3,131	3,500	89	630	600	105	6,040	6,200	97
ACRONI	4,690	4,500	104	4,944	4,800	103	987	900	110	5,979	6,200	96	1,066	1,400	76	17,691	17,800	99

LEGENDA: **HVT** - HLADNO VALJANI TRAKOVI; **TVT** - TOPLO VALJANI TRAKOVI; **DPL** - DEBELA PLOČEVINA

NOVICE IZ TOVARNE

PROIZVODNJA V OKTOBRU

Podobno kot v predhodnih mesecih smo tudi v oktobru presegli operativni načrt proizvodnje. Skupna proizvodnja končnih izdelkov je bila 18.239 ton, kar je 102 odstotka operativnega načrta. Načrtovano proizvodnjo nerjavne pločevine smo presegli za 77 ton ali 1,7 odstotka.

Proizvodnji primerna je bila tudi odprema v višini 17.666 ton, kar je 134 ton pod načrtovanim. Ob tem pa je treba dodati, da je bila prodaja nerjavnih jekel za 191 ton večja od načrtovane.

Jeklarna je mirovala skupno 105 ur v času visoke tarife električne energije. Kljub temu je bilo vlitto 24.748 ton slabov, kar je 9 odstotkov več, kot smo načrtovali. Obenem je bila dosežena zelo visoka proizvodnja nerjavnih jekel, in sicer kar 6.613 ton. Oktobrska proizvodnja je še boljša kot rekordna junijska, saj je takrat Jeklarna obratovala neprekinjeno in je proizvedla manj nerjavnih jekel. Večji nepredvideni zastoji so bili zaradi izpada procesnega računalnika (5 ur), popravila hidravlike talilne peči EOP (5,5 ur), popravila hladilnega sistema pokrova vakuumске naprave (5,5 ur) in menjave kontaktnih plošč na glavi elektrodne rame talilne peči EOP (8,5 ur). Doseženi izplen Jeklarne je 84,52 odstotkov, kar je 0,48 odstotka nižje od načrtovanega, pri čemer so glavni vzrok za slabši rezultat povečane interne reklamacije.

Vroča valjarna je izvaljala 24.494 ton vroče valjanih izdelkov, kar je 104,9 odstotka operativnega načrta. Skupno je bilo nepredvidenih zastojev na progi 24,08 odstotkov obratovalnega časa. V veliki meri je prihajalo do zastojev zaradi neoptimalnega programa obratovanja, pomanjkanja rezervnih delov ter povečanja okvar na Štekel ogroddju. Večji zastoji so bili zaradi okvare hidravlike (435 min), čiščenja filtrov in šob za hladilno vodo (710 min), okvare x-raya na Šteklju (420 min), popravila žerjava v striper hali (535 min) in popravila krožnih škarij pred Šteklom (435 min). Skupni izplen Vroče valjarne znaša 89,35 odstotkov, kar je nižje od načrta za leto 1999.

Proizvodnja **finalizacije toplo valjanih trakov** je bila skupno 2.746 ton. Izplen je bil tudi dosežen v okviru načrtovanega.

V obratu **Predelava debele pločevine** je bila ponovno presežena visoko načrtovana proizvodnja. Izdelali so 6.312 ton končnih izdelkov in od tega kar 2.124 ton nerjavnih kvalitet. Načrtovana proizvodnja je bila presežena za 2 odstotka. Še vedno je motnje v proizvodnji povzročal prepozen dohod vložka, ki je povzročil 48 ur zastoja na Sack liniji in 70 ur na peskarskem stroju. Skupni izplen znaša 86,87 odstotkov, kar je 0,4 odstotka nad načrtovanim.

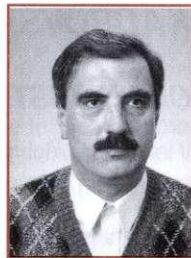
Hladna valjarna je izdelala 9.180 ton končnih izdelkov, kar je 102 odstotka načrtovane proizvodnje. Glede na strukturni asortiman je negativno odstopanje le pri jeklih za poboljšanje, kjer ni bila razrezana vsa predvidena količina materiala. Lužilni liniji SCAP in SSAP sta dosegli rekordni proizvodnji (10.077 t in 5.986 t).

Izplen v Hladni valjarni je zaradi slabše geometrije TVT in večjega deleža reklamacij 0,7 odstotka manjši od načrtovanega.

Direktor proizvodnje
Slavko Kanalec, dipl.ing

DOBRA PROIZVODNJA JEKLARNE V MESECU OKTOBRU

Jeklarna je v mesecu oktobru dosegla doslej največjo proizvodnjo tekočega jekla 25310 ton, oziroma odlila 297 sarž in dosegla končno proizvodnjo 24748 ton dobrih slabov.

Od te količine je bilo dobro vlitih rekordnih 84 sarž - 6940 ton nerjavnih jekel. Posebej pomembno je, da je kar tretjina teh sarž najzahtevnejših vrst jekel, sarži tipa Al SI 316 in 321, legiranih s titanom, pri katerih dosegamo višje prodajne cene. To je tudi cilj Acronija: izdelovati in prodajati jekla višjega kakovostnega in cenovnega razreda.

Doslej največja mesečna proizvodnja je bila dosežena junija leta 1999, to je 24192 ton, vendar so bili taktar pogoji boljši, saj je bilo obratovanje neprekinjeno - brez ustavitve v konični tarifi. Oktobrska proizvodnja pa je bila dosežena ob obratovanju v konični tarifi, to je

Kontiliv

ob pet urnih ustavitvah jeklarne na vsak delovni dan.

Dobri rezultati so plod visoke delovne zavesti, strokovnega in vztrajnega dela ter dobrega sodelovanja vseh zaposlenih v Jeklarni, tako proizvodnih kot vzdrževalnih delavcev. Pomembno je tudi stalno izobraževanje. K dobri rezultati je prispevalo tudi sodelovanje z nemškim svetovalnim podjetjem BSE, kjer so se letos šolali naši sodelavci ter prenesli del njihovega znanja in izkušenj na naše razmere.

Za doseganje take in boljše proizvodnje bo potrebno več sredstev nameniti tudi za vzdrževanje naprav, nakupe rezervnih delov in investicij, saj je obratovalna sposobnost naprav slaba, in večkrat le iznajdljivost vzdrževalcev prepreči daljše zastoje.

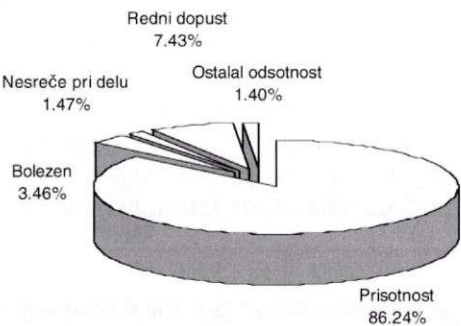
Za dosežene rezultate zaslužijo pohvalo vsi delavci Jeklarne.

Vekoslav Zakrajšek

KADROVSKA GIBANJA

ODSOTNOST V OKTORBRU

V letošnjem oktobru je bila odsotnost z dela za slab odstotek majša kot v istem mesecu lanskega leta. Vsa odsotnost razen zaradi

poškodb pri delu, ki se je zvečala za 0,24 odstotka, se je znižala. Bolniške zaradi bolezni je bilo za 0,57 odstotka manj kot lani v istem obdobju. Tudi rednih dopustov in ostale odsotnosti je bilo manj.

Ivanka Mavri

JUBILANTI V NOVEMBRU

10 let:
Rozman Marjeta, Kontroling

20 let:
Bele Srečko in Kešina Mato iz Jeklarne, Smolej Anton in Visenjak Milan iz Vroče valjarne, Kalaba Mile, Rajlič Mile, Skenderovič Zeno ter Vručinič Mile iz Hladne valjarne, Andrič Nedeljko, Kazič Nehadeta in Vilman Damjan iz predelave debele pločevine ter Železnik Milan iz Tehničnih storitev.

30 let:
Mihajlovič Nedeljko iz Hladne valjarne.

Iskreno jim čestitamo!

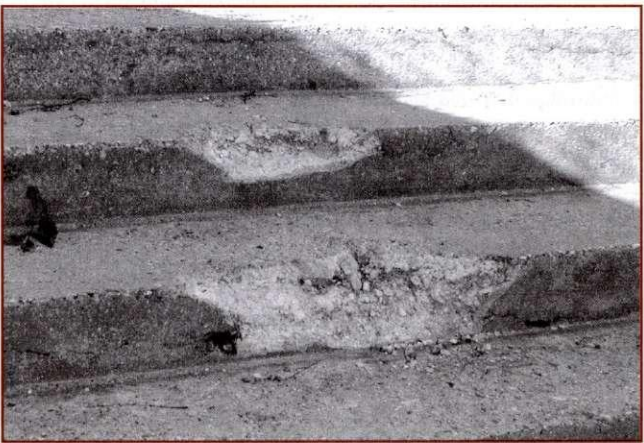
GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu oktobru se je pripetilo 14 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v pretek-

ENOTA	št. poškodb	% poškodb na stalež	F2	št. izgubljenih dni	G1
JEKLARNA	4	1.14	76.50	142	2.72
VROČA VALJARNA	2	0.90	58.00	62	1.80
HLADNA VALJARNA	5	1.67	109	138	2.99
PREDELAVA DEBELE PLOČEVINE	1	0.60	37.70	61	2.30
TEHNIČNE STORITVE	2	1.42	91.10	33	1.50
UPRAVA IN STROKOVNE SLUŽBE	0	0.00	0.00	0	0.00
ACRONI SKUPAJ	14	0.965	62	434	1.29
ACRONI JANUAR - NOVEMBER 99	139	9.462	65.17	4007	1.88
ACRONI JANUAR - NOVEMBER 98	137	8.925	59.49	3635	1.58

losti odsotni z dela 434 delovnih dni.

V obdobju od 1. januarja do 30. oktobra 1999 se je v Acroniju pripetilo 139 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi tega odsotni 4007 delovnih dni. Povprečno je bil zaradi poškodb mesečno izgubljen 401 delovni dan oziroma je bilo odsotnih 18 delavcev. Povprečna odsotnost na eno poškodbo je znašala 29 dni, lani v istem obdobju pa 27 dni. Primerjava obeh obdobjev kaže na porast števila poškodb pri delu. Zaradi manjšega števila učinkovitih ur in zaradi večjega števila poškodb in izgubljenih dni sta tako faktor pogostnosti kot faktor resnosti višja kot lani.

Vir poškodb?

POMEN VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Ali vemo, kaj je za nekoga dobro? Kaj vemo o življenju? Telo se bori, življenje se uživa. Dejavnost varstva in zdravja pri delu je vezana na preprečevanje dogodkov, ki povzročajo poškodbe in zdravstvene okvare posameznika. Posledice le-teh so neizpodbitno negativne in se kažejo kot zmanjšana delovna zmogljivost. Na kratko: KO SMO VARNI IN ZDRAVI, IMAMO MATERIALNO IZHODIŠČE. Tako postane varovanje sebe in drugih ekonomska postavka.

Kako uresničujemo varstvo in zdravje pri delu? Z upoštevanjem

Trenutno muzejski ekponat.

pravil, ki jih prinašajo družbena razmerja, v katera smo vpeti. Na kakršenkoli način smo že zavezani opravljanju dela v sedanjih družbenih stvarnostih, smo pri delu dolžni spoštovati navodila za varno delo. Tudi v primerih, ki se lahko izkažejo kot banalna vsakdanjost.

Mar se bomo zaradi tega imenovali človek - stroj?

Zdravko Hanžek

ZNIŽEVANJE STROŠKOV PO METODI KVP²

V okviru izobraževalnih aktivnosti za vodstvo naše družbe je bil v začetku novembra organiziran seminar z naslovom »**Stalno zniževanje stroškov in povečanje produktivnosti - uvajanje sistema kontinuiranega procesa izboljšav (KVP²)**«. Seminar je vodil Bernd Frehe iz Volkswagenovega podjetja za proizvodnjo motorjev v Salzgitteru. Gospod Frehe je več kot 20 let zaposlen v oddelku Industrijskega inženiringa in je kot glavni koordinator začel uvajati metodo KVP² v njihovo podjetje.

Pred sedmimi leti je takratni novi predsednik uprave Volkswagen, Ignacio Lopez, od posloводства podjetja za proizvodnjo motorjev zahteval, da mobilizira vse notranje rezerve in ustvari prihranke povsod, kjer je to mogoče, sicer bodo zaradi predrage proizvodnje prisiljeni zapreti podjetje s 7200 zaposlenimi. Vodstvo podjetja je takrat podprlo metodo kontinuiranega procesa izboljšav (KVP²), s pomočjo katere so v enem letu uspeli prihraniti 50 milijonov nemških mark ob zanemarljivo majhnih vlaganjih.

Osnova metode KVP² je prepoznavanje zapravljanja in nepotrebnih procesov, ki ne prispevajo k dodani vrednosti izdelka, ki jo je kupec pripravljen plačati. Cilj metode je izboljšanje kakovosti (zmanjšanje izmeta), izboljšanje produktivnosti in zmanjšanje materiala v procesu.

Metoda sloni na timskem delu in izkoriščanju talentov, sposobnosti in znanja članov tima. Odločilno za uspeh metode je, da se timi lahko samostojno odločajo in uvajajo hitre spremembe brez velikih predlogov, ki jih obravnavajo različni vodstveni nivoji. Timi so sami odgovorni za realizacijo predlogov, ki se lahko realizirajo šele na osnovi analize vzrokov in praviloma ne zahtevajo dodatnih vlaganj.

V Sloveniji je bilo v sodelovanju z g. Frehejem v zadnjih letih organizirano že več kot 20 seminarjev in izvedenih precej uspešnih projektov uvajanja metode KVP² v srednje velika in velika podjetja.

Darko Mikec

RAČUNALNIŠKI TEČAJI

V mesecu oktobru smo začeli izvajati osnovne tečaje: **Windows (Okna) 98, Internet in E-pošta, Word in Excel.**

Zaradi velikega števila prijavljenih tečajev potekajo v dveh skupinah dnevno (od 13h do 15h; ter od 15h do 17h). Termini tečajev so sestavljeni na podlagi prijav, ki jih je preko 200. Tečajniki imajo zelo različno predznanje, zato je delo še toliko težje. Pokazalo se je tudi, da so nekateri uporabniki zelo ustvarjalni in da dostikrat sploh ne preberejo opozoril, ki se pojavijo na ekranu. Cilj tečajev je, da se uporabniki naučijo osnov rabe računalnika, da bodo v prihodnje lahko z uporabo ustrezne literature, ki je navedena v gradivu za tečaje, nadgradili svoje znanje.

Valerija Sušnik Kambič

Kaj so o tečajih povedali udeleženci:

Meri Nuhč, Računovodstvo.

Vzdušje je sproščeno, tečaj je dobro voden. Čeprav sem programe Word in Excel že prej uporabljala, sem se na tečaju kar nekaj naučila. Internet in elektronska pošta pa sta zame novost.

Igor Vajs, Komerciala

Tečaja se udeležujem kolikor mi dopuščajo delovne obveznosti. Kar vprašam, tudi izveš, največ pa se naučiš, če delaš na računalniku sam. Uvodni tečaj mi ne bo toliko koristil kot Word in Excel, teh pa se bom šele udeležil.

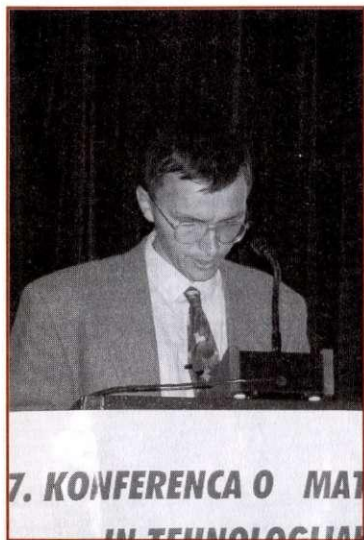
Franci Svetina, Tehnične storitve

Bil sem samo na začetnem tečaju in ugotovil, da večino tega, kar sem slišal, že obvladam. Ker že več časa uporabljam Word in Excel pri vsakodnevnih opravilih, se teh tečajev ne bom udeležil.

Zoran Savič, Tehnične storitve

Tečaje bi morali razširiti na najmanj 10 ur. V dveh urah se ne da narediti prav veliko. Zame so tečaji preveč informativnega značaja in sem izvedel bolj malo novega.

PRISPEVEK DRUŽBE SŽ ACRONI NA 7. KONFERENCI O MATERIALIH IN TEHNOLOGIJAH

Predavanje raziskovalca za področje el. pločevin Aleša Čopa, v Portorožu.

Letošnje 7. Konference o materialih in tehnologijah, ki je potekala od 13. do 15. oktobra v Portorožu, se je s svojimi prispevki (tj. predstavitev rezultatov raziskovalnih nalog in projektov) udeležilo večje število Acronijevih inženirjev. Na konferenci so svoje delo na postrski sekciji predstavili raziskovalci Iztok Tomažič, Stanko Grbić, Erika Bricelj, Semjon Ilić, Janko Kokošar in glavni tehnolog jeklarne, Jožef Triplat. Strokovna predavanja pa so imeli član posloводства za strategijo in razvoj, Darko Mikec, ter raziskovalca Aleš Čop in

Alenka Kosmač. Po daljšem časovnem premoru je tako številna udeležba na edini domači konferenci s področja metalurgije in kovinskih gradiv zelo pohvalna, saj kaže, da je zanimanje za strokovno delo, katerega osnovni cilj je ohranjanje ter pridobivanje novih znanj s področja izdelave in predelave jekla, kljub veliki krizi še vedno prisotno. Tovrstna predstavitev rezultatov strokovno-raziskovalnega dela pred širšo strokovno javnostjo je odlična priložnost za izmenjavo strokovnih mnenj in je prav tako promocija strokovnega dela v družbi SŽ Acroni. Pri tem je treba povedati, da so bili naši strokovni prispevki s strani ostalih udeležencev na konferenci zelo pozitivno ocenjeni. To kaže, da se tudi danes večji del razvoja na področju črne metalurgije (izdelave novih vrst jekel in razvoj novih tehnologij) ne odvija na inštitutih ter fakultetah, temveč v sami industriji. Takšno spoznanje pa nas lahko le opogumi, saj so vse krize - tako v jeklarski industriji kot tudi v življenju vsakega od nas - minljive, pri čemer predstavlja pridobljeno znanje trajno dobrotno za vse življenje.

Semjon Ilić

TEMA MESECA - KAKOVOST

S SISTEMOM ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI MORAJO BITI SEZNANJENI VSI ZAPOSLENI

Intervju z mag. Klemenom Hribarjem

Kako dolgo se že ukvarjate z zagotavljanjem kakovosti v ACRONI-ju?

Če na to gledamo kot na delo skladno z ISO 9000, smo se v ACRONI-ju s tem intenzivno začeli ukvarjati leta 1993. Seznanjeni s temi standardi smo bili že leta 1987, ko so nam iz TÜV Bayerna posredovali ustrezno gradivo, vendar takrat še ni bil čas za uvedbo zahtev teh standardov v prakso.

Koliko različnih certifikatov kakovosti ima ACRONI?

Kot prvo imamo certifikat, s katerim je potrjena uvedba sistema vodenja kakovosti v ACRONI-ju v skladu s standardom SIST ISO 9001:1995. Ta certifikat smo dobili decembra leta 1995 od TÜV Certa. Ker velja tri leta (ob vsakoletni kontroli) smo v lanskem decembru uspešno opravili recertifikacijsko presojo.

Imamo tudi certifikat družbe TÜV za proizvode iz različnih vrst jekel, priznanja po predpisih Lloyd registra, U-znak, itd.. (podrobneje je to opisano v septembrski številki Novic).

In kako dolgo se že vi osebno ukvarjate s tem, kako dolgo ste v ACRONI-ju?

Januarja 1972 sem pričel delati v Železarni Jesenice, v ACRONI-ju pa sem od njegove ustanovitve. Pričel sem kot tehnolog v Valjarni debele pločevine, nato sem bil tehnolog kvalitetne kontrole, raziskovalec in direktor Sektorja tehnične kontrole Železarnes Jesenice. Od leta 1993 sem vodja sistema za zagotavljanje kakovosti v ACRONI-ju.

Ali ste zadovoljni s kakovostjo dela v ACRONI-ju? Kako gledate na to?

Opažam, da se stvari stalno izboljšujejo, da ljudje iz leta v leto vse bolj sprejemajo ta sistem. Na začetku so nanj gledali kot na muho enodnevnico, sedaj pa opažajo tudi pozitivne strani tega sistema. Ta sistem je celosten, vse stvari, s katerimi se ukvarjamo v ACRONI-ju, so dokumentirane. Tako točno vemo, kaj mora kdo delati, kakšne so njegove zadolžitve in odgovornosti. Sistem je dokumentiran v skladu s standardom SIST ISO 9001. Je hierarhično dokumentiran v skladu s standardom ISO 10013 (podrobneje sta bila sistem in dokumentiranost opisana v novembrski številki Novic). Delo v skladu s sistemom prinaša bistvene prednosti.

Se pravi, če se v ACRONI-ju dela v skladu s standardi kakovosti, to prispeva tudi k boljši poslovni uspešnosti, večji prodaji?

Mislím, da predvsem pri izvozu brez certifikata ne bi bili tako uspešni, kot smo. To se je pokazalo v začetku letošnjega leta, ko nam je veljavnost certifikata potekla, nismo pa še dobili novega. Kupci pa so pogojevali podpis pogodb z novim certifikatom.

Verjetno ima vse te certifikate tudi konkurenca?

V Sloveniji nimamo konkurenčnega podjetja. Ima pa certifikat Metal Ravne, vendar so ga dobili pri drugi certifikacijski ustanovi kot mi.

Kaj pa konkurenca iz tujine?

V bistvu ga ima večina, še zlasti tisti, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kakovostnih jekel. Nekateri imajo certifikat po ISO 9001, nekateri pa po ISO 9002.

Kako bi opisali svoje delo? Za laike?

Gre za veliko birokracijo. Praktično vse dejavnosti je bilo treba dokumentirati in sedaj vso to dokumentacijo obvladovati. Pripraviti je treba gradivo za Odbor za kakovost, pregled s strani vodstva, vsako leto je treba na vseh področjih opraviti notranjo presojo kakovosti. Za vse seje in presoje je treba izdelati zapisnike,

Priprava košar v Jeklarni.

vprašalnike, poročila. Izvajati je treba kontrolo korektivnih ukrepov, itd...

Odgovarjati je treba na vprašalnike naših kupcev glede kakovosti in sodelovati pri kontrolni in recertifikacijski presoji certifikacijskega organa ter presojah naših kupcev.

Kako gledate na pomen vaše službe za ACRONI v prihodnosti?

Pridobitev certifikata ni neka dokončno opravljena naloga. Po vzpostavitvi sistema kakovosti in pridobitvi certifikata je naša naloga vzdrževanje in optimiranje sistema kakovosti. To je težje kot sama vzpostavitev ter zahteva največjo skrb in zavzetost. Omeniti je treba tudi uvedbo novih standardov ISO 9001 in ISO 9004 v letu 2000, ki bo zahtevala ustrezno prilagoditev dokumentacije.

Kaj bi želeli poudariti?

Posebej bi poudaril, naj se na sistem zagotavljanja kakovosti v ACRONI-ju gleda kot na enoten sistem vodenja, s katerim se morajo seznaniti vsi zaposleni. Tako da ne bi prihajalo (v nekaterih primerih) do podvajanja aktivnosti, kljub temu da so že zajete v relevantnih elementih sistema. Seveda pa ima vsakdo možnost predlagati ustrezne spremembe ali izboljšave, vendar na način, ki je skladen s sistemom.

Kako pa je bilo to pred letom 1993 oziroma 1987?

Menim, da tako veliko podjetje kot je bila Železarna Jesenice, ne bi moglo delovati, če ne bi imelo ustreznega sistema vodenja in zagotavljanja kakovosti. Je pa res, da dokumentiranost sistema ni bila v skladu z zahtevami standarda ISO 9001 oz. ISO 10013 in se nekateri relevantni elementi niso prakticirali, kot na primer notranje presoje.

Tudi v Novicah objavljamo rubriko o kakovosti.

Da. Dogovorili smo se, da bomo vse delavce obvestili o zahtevah standarda ISO 9001. Ko bo to opravljeno - upam, da do konca letošnjega leta - bomo rubriko nadaljevali in objavljali predvsem informacije in vesti v zvezi s kakovostjo.

Damijan Nacevski

ZAHTEVE STANDARDA SIST ISO 9001

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

15. RAVNANJE, SKLADIŠČENJE, PAKIRANJE, ZAŠČITA IN DOSTAVA

Za te dejavnosti imamo izdelane postopke s katerimi je določeno, kako ravnati s surovinami in pol proizvodi med proizvodnim procesom, medfaznim skladiščenjem in skladiščenjem gotovih proizvodov.

Prav tako je določeno, kako ravnati s proizvodi med transportom in skladiščenjem v proizvodnem procesu. Skladišča so urejena tako, da je onemogočena možnost nastanka poškodbe na proizvodih ali poslabšanja kakovosti proizvodov.

V kolikor ima določen kupec posebne zahteve glede skladiščenja, so te predpisane v delovnih dokumentih. Tudi čiščenje, konzerviranje in pakiranje se izvajajo skladno s postopki in navodili, kar onemogoča poškodbe proizvodov in njihovo zamenjavo ter hkrati zagotavlja identifikacijo.

Po uspešni končni kontroli in preiskavah je poskrbljeno za varstvo kakovosti proizvodov v skladu z ustreznimi navodili. Če je tako določeno v pogodbi, se zaščita kakovosti podaljša do namembnega kraja proizvoda.

16. OBVLADOVANJE ZAPISOV O KAKOVOSTI

Vse zapise o sistemu kakovosti in rezultatih meritev na pol proizvodih vzdržujemo in hranimo predpisan čas na ustrezno zavarovanem mestu.

Kadar je tako določeno s pogodbo, so zapisi za dogovorjen čas na razpolago kupcu ali njegovemu zastopniku.

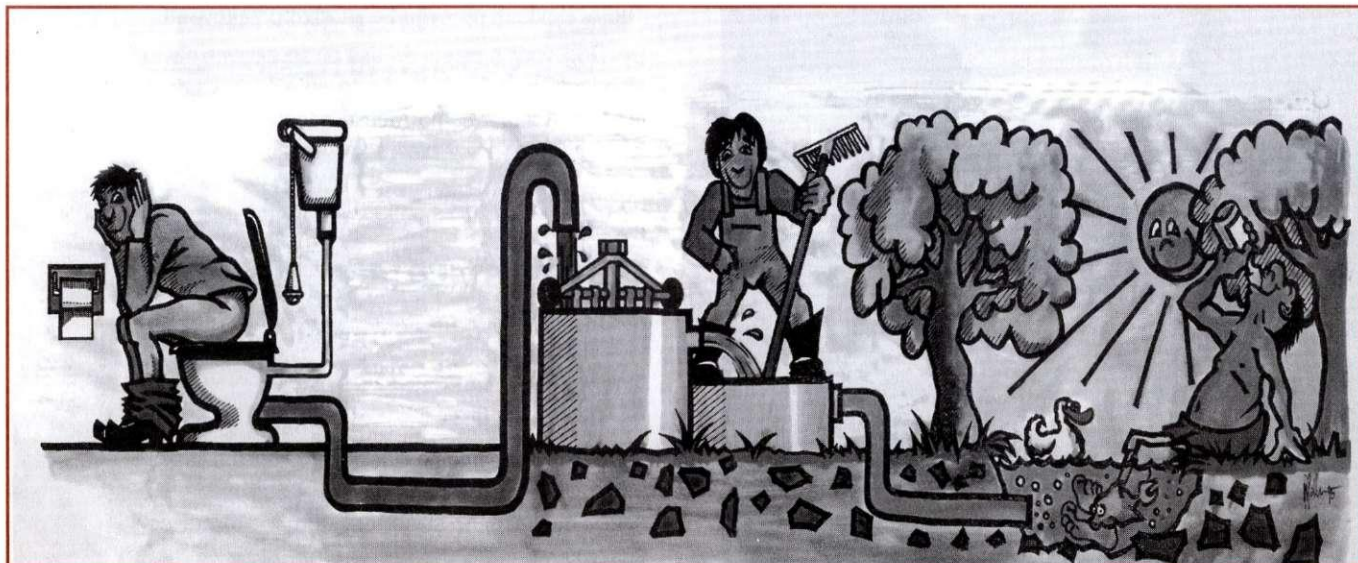
S pomočjo zapisov o kakovosti je omogočen prikaz doseganja zahtevane kakovosti in overjanje učinkovitega delovanja sistema vodenja kakovosti.

17. NOTRANJE PRESOJE KAKOVOSTI

Notranja presoja kakovosti je dejavnost s katero ugotavljamo skladnost našega sistema kakovosti s standardi in učinkovitost izvajanja aktivnosti v praksi. Za notranjo presojo so izbrani predhodno usposobljeni delavci, ki ne smejo biti imenovani iz sredin, kjer opravljajo presojo. Presoja se izvaja po vnaprej pripravljenem načrtu. Pri notranji presoji poleg presojevalcev (dva ali trije) sodeluje tudi predstavnik področja presoje in sicer zato, da poskrbi za posredovanje informacij potrebnih za izvajanje notranje presoje. V primeru kakršnihkoli bistvenih neskladnosti, lahko poslovodstvo preko predstavnika vodstva izvede izredno presojo.

Rezultati presoj dajejo poslovodstvu osnovo za sprejem upravnih in korektivnih ukrepov.

Klemen Hribar

EKOLOGIJA

MERITVE PRAŠNIH USEDLIN NA KOROŠKI BELI

V mesecu juniju smo skupaj z Zavodom za zdravstveno varstvo - Inštitutom za varstvo okolja Maribor - pričeli spremljati onesnaženost zraka v okolici Acronija. V obdobju enega leta se bo določevala kakovost zraka, zato smo postavili tri merilna mesta. Prvo je tik ob jeklarni, drugo na Šmidovi ulici in tretje na Svetinovi ulici. Na teh mestih smo postavili stojala s steklenimi posodami s prostornino približno dveh litrov ter z znanim premerom zgornje odprtine. V posode so se nabirale tekoče in trdne padavine. čas posameznega vzorčenja je bil en mesec. Izmerjene vrednosti so ocenjene po zahtevah Uredbe o mejnih, opozorilnih in kritičnih emisijskih vrednostih snovi v zraku (Ur. list RS št. 73/94).

V tabelah so prikazani rezultati meritev prvih treh mesecev, in sicer

Merilno mesto ob Jeklarni

MESEC	Skupne PU mg/m ³ dan	Svinec μg/m ³ dan	Kadmij μg/m ³ dan	Cink μg/m ³ dan
junij	81	19	1,3	77
julij	260	<5	0,9	209
avgust	109	38	1,1	103
Povprečje	150	20	1,1	129
MIK*	350/200	100 - leto	2 - leto	400 - leto

Merilno mesto Šmidova 15

MESEC	Skupne PU mg/m ³ dan	Svinec μg/m ³ dan	Kadmij μg/m ³ dan	Cink μg/m ³ dan
junij	50	5	<0,3	43
julij	40	<5	0,6	179
avgust	67	19	0,8	72
Povprečje	52	9	0,6	98
MIK*	350/200	100 - leto	2 - leto	400 - leto

Merilno mesto Svetinova 21

MESEC	Skupne PU mg/m ³ dan	Svinec μg/m ³ dan	Kadmij μg/m ³ dan	Cink μg/m ³ dan
junij	421	19	1,2	175
julij	81	<5	0,4	219
avgust	81	9	0,4	<10
Povprečje	194	10	0,7	133
MIK*	350/200	100 - leto	2 - leto	400 - leto

* - za skupne prašne usedline je mejna koncentracija 350 na mesec in 200 na leto, pri težkih kovinah pa je določena le letna mejna vrednost

kot posamezne mesečne vrednosti koncentracij prašnih usedlin in težkih kovin v prašnih usedlinah.

Mejne koncentracije prašnih usedlin in kovin v njih so pokazale, da posamezna mesečna koncentracija prašnih usedlin presega mejno vrednost le enkrat na Svetinovi 21. Povečana koncentracija pa je lahko posledica tudi različnih snovi organskega izvora, ki so se ujele v posodo in pri žarjenju prešle v prah. Povprečje vseh meritev za prašne usedline in kovine pa ne dosega posamezne mejne letne vrednosti.

Andreja Purkat

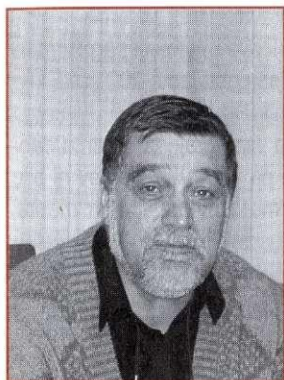
INVENCJSKO - INOVACIJSKA DEJVANOST

INOVACIJSKE NAGRADE

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Že v osemdesetih letih je študija, ki so jo v izdelali na ljubljanski Ekonomski fakulteti, pokazala, da so prav nagrade pri spodbujanju inovacijske dejavnosti najpomembnejši dejavnik. Drastične družbeno-ekonomske in socialne spremembe, ki smo jim priča v zadnjem desetletju, so vpliv materialne motivacije prav gotovo še povečale. Zato smo pri izdelavi Pravilnika za izvajanje invencijsko-inovacijske dejavnosti v ACRONI-ju veliko pozornost posvetili prav nagrajevanju. Spremljevalni motiv je bila tudi težnja z ustrezno stimulacijo spodbuditi k ustvarjalnemu razmišljanju čim večje število delavcev, hkrati pa pri tistih manj ustvarjalnih ne zbujati prevelike zavisti, ki zlahka ustvari inovativnosti neprijazno okolje.

V zadnji številki Novic smo s primerjavo dveh zahodnih podjetij nakazali okvirje, v katerih se gibljejo inovacijske nagrade v Evropi. Kdor se je v preteklosti ukvarjal z inovacijami, se je prav gotovo spomnil, da smo v ACRONI-ju pred moratorijem nagrade delili po BMW-jevem ključu, ki pa za železarne nikakor ni sprejemljiv. Za

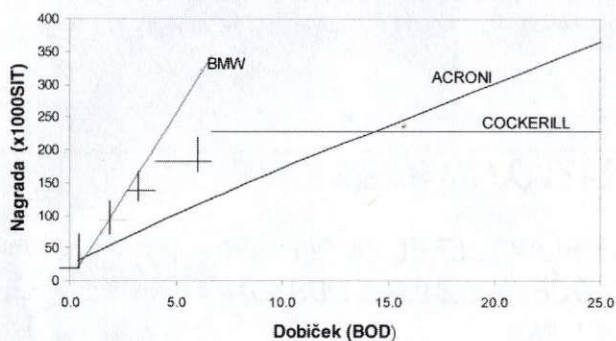

Avguštin Novšak, vodja oddelka za inovacije.

princip železarske družbe Cockerill Sambre, kjer nagrajujejo samo ustvarjalno razmišljanje, kar praktično pomeni samo odkup idej, pa smatramo, da za naše okolje ni dovolj stimulativen. Maksimalna nagrada pri njih namreč ne presega višine 250.000 tolarjev.

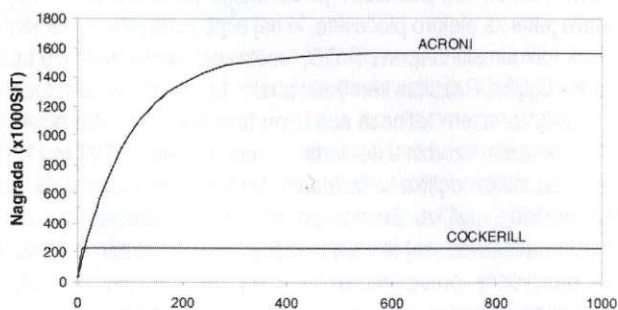
V ACRONI-ju smo ubrali srednjo pot in prišli do modela, ki dopušča nagrado do devet bruto osebnih dohodkov (BOD) v Sloveniji, kar trenutno pomeni nekaj več kot milijon

in pol tolarjev. Nagrada je sestavljena iz dveh delov: fiksnega v vrednosti 5 odstotkov BOD, ki predstavlja nagrado za idejo in dela, ki je odvisen od ustvarjenega dohodka. Kot v Cockerillu tudi pri nas nagrada narašča regresivno. Na sliki 1 je prikazana primerjava

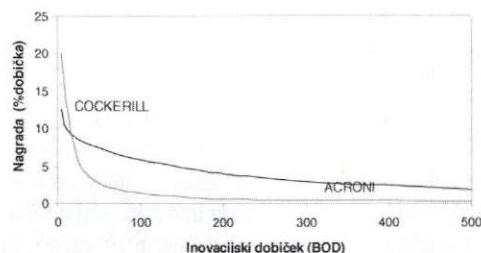
vseh treh principov nagrajevanja.

Iz grafov se lepo vidi, da so v Cockerillu z nagradami za inovacije do ustvarjenega dobička približno 15 bruto osebnih dohodkov (dva milijona in pol tolarjev) bolj radodarni od nas. To je posledica odločitve, da bodo nagrajevali le ideje, niso pa pripravljene plačevati celotnega, z inovacijo ustvarjenega dobička. Že na prvi pogled je tudi jasno, da stopničasta lestvica ni enako poštena do vseh inovacij. Krivulja »ACRONI-jevih« nagrad zagotavlja pravičnejšo razmerja med inovacijami s podobnim finančnim učinkom. »Uravnilovko«, s katero se Belgijci srečajo že pri 6.7 BOD-inovacijskega dobička, pa dosežemo šele pri inovacijah težjih od 600 BOD

Ob teh primerjavah moramo opozoriti še na eno razliko, ki pa našim inovatorjem ne bo najbolj všeč. Obe omenjeni podjetji

namreč izplačujeta nagrado v enkratnem znesku ne glede na trajanje uporabe inovacije. Mi smo se odločili, da v enkratnem znesku izplačamo samo nagrado za inovacije z enkratnim ekonomskim učinkom, za tako imenovane trajne inovacije pa bo nagrada izplačana v treh letnih rentah.

KAJ VSE VPLIVA NA VIŠINO NAGRADE

Zakon delodajalcu nalaga, da pri določanju nagrade upošteva poleg ustvarjenega dobička še avtorjevo inovativnost, njegovo uspešnost pri opravljanju rednih delovnih nalog in pomoč, ki mu jo je podjetje nudilo pri ustvarjanju inovacije.

Inovacijski dobiček (Di) predstavlja skupen donos inovacije zmanjšan za stroške njene realizacije in se ga ugotavlja po enem letu uporabe inovacije. Če izračun dobička ni možen, ga posebna komisija oceni.

Inovativnost avtorja (Fpr) se kaže v preseganju pričakovanih rezultatov, ki jih določa sistematizacija njegovih rednih delovnih nalog.

Upoštevanje **delovne uspešnosti (Fu)** avtorja pri opravljanju rednih delovnih nalog preprečuje izvajanje inovacij na račun zanemarjanja rednega dela zato se v izračunu upošteva s povečano težo.

Vložek podjetja (Fud) se upošteva, če je podjetje nudilo avtorju pri izvedbi inovacije posebne ugodnosti in pomoč (dodatno šolanje, prenos tujih izkušenj in znanja, dodatna razvojna oprema ...).

Vpliv inovacije na **varstvo in pogoje dela** se opredeli kot dodaten dohodek in se upošteva pri inovacijskem dobičku.

Nagrada se izplača po prvem letu uporabe za inovacije z enkratnim učinkom, za tako imenovane trajne inovacije pa se izplačuje v treh letnih rentah. Tudi za te se izplačevanje prične po prvem letu uporabe. Rente se na osnovi ustvarjenega dobička izračunavajo za vsako leto posebej, pri čemer dodatni vplivi ostanejo nespremenjeni.

Kot vsak dohodek je obdavčena tudi inovacijska nagrada: 10 odstotkov nagrade je neobdavčenih, za preostalih 90 odstotkov pa je treba plačati 25 odstotkov davka. Z drugimi besedami: neto izplačilo nagrade znaša 77,5 odstotka bruto nagrade. Avtor mora inovacijsko nagrado upoštevati tudi pri napovedi osnove za obračun dohodnine.

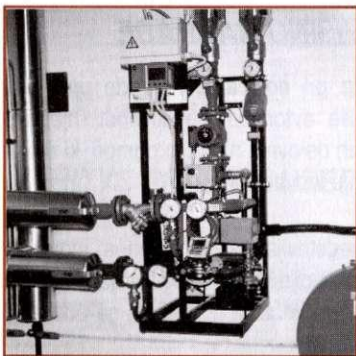
Avguštin Novšak

PROJEKTI

SPREMEMBA NAČINA OGREVANJA NA JAVORNIKU

Analiza stroškov, porabljenih za ogrevanje, nas je pripeljala do rezultatov, ki so bili za nekatere bolj, za druge pa manj presenetljivi. Predvsem na področju Javornika so stroški za ogrevanje prostorov in sanitarne vode na zaposlenega močno izstopali.

Ogrevanje je bilo izvedeno delno s paro, delno pa z vročo vodo. Pokazalo se je, da je ogrevanje s paro stroškovno nesprejemljivo in je bilo treba najti ustrezne rešitve. Odločitev o ukinitvi pare, ki je bila načelno sprejeta konec aprila, je dobila podporo tako pri Energetiki ŽJ d.o.o. kot nosilcu primarnega napajanja in pri ostalih uporabnikih izven ACRONIJA (SUZ PVT in PILASTER I).

KTP - kompaktna toplotna postaja

Po natančnem ogledu in popisu vseh prostorov smo ugotovili veliko razdrobljenost, hkrati pa tudi premajhno zasedenost prostorov, ki so že bili kvalitetno rešeni z vročo vodo. Razvodi pare so bili ponekod zelo dolgi, predvsem pa dokaj dotrajani, zato so bile izgube še toliko

večje. Tudi grelna telesa so bila v zelo slabem stanju in bi bila nujna relativno velika vlaganja v popravilo ali zamenjavo. Stroškovno zelo pomemben del so bile tudi garderobe v obratu Predelava debele pločevine. Problem smo rešili tako, da smo garderobe v juniju preselili v stavbo kantine. Kot najugodnejši ponudnik je bila izbrana firma ELTEC Mulej z Bleda, ki ima na tem področju dobre reference. Pomagali so nam pri iskanju najboljših rešitev.

Ker je bilo časa do kurilne sezone malo, smo se takoj odločili za izdelavo potrebne projektne dokumentacije, ki je vključevala tudi nekatere predelave in izgradnjo dela primarnega vročevodnega

Člani projektnega tima (Ludvik Bergles, Marko Sušnik in Franc Divjak).

omrežja. Za ogrevanje prostorov v upravni stavbi Javornik in skladišču Centralni prevzem smo zamenjali dve obstoječi parni izmenjevalni postaji s kompaktnima toplotnima postajama 200 in 35 kilowatov, v zgradbo RTA pa smo namestili dve plinski peči Junkers s po 24 kilowatov moči. V oktobru je bila vsa vgrajena oprema dana v poskusno obratovanje, med katerim pa večjih problemov ni bilo. Vsa oprema ima vgrajeno zadostno mero avtomatike in meritev porabljene energije. Za optimalno nastavitve bodo skrbeli sodelavci RTA - klimatske naprave.

Vrednost izvedenih del je bila nekaj čez 6 milijonov tolarjev, načrtovani prihranki pa naj bi presegle 30 milijonov tolarjev.

Pri izvedbi projekta so sodelovali: Marko Sušnik kot vodja projekta in člani Franc Divjak, Stane Twrdy in Ludvik Bergles. Zaključen je bil v oktobru, za spremljanje ekonomskega učinka pa upam, da bo potrdilo pričakovanja in s tem pripomoglo k pospešitvi aktivnosti, vezanih na reševanje problematike ogrevanja na ostalih področjih. V pripravi je že podoben projekt, ki bo zajel ogrevanje hal z zemeljskim plinom.

Vsem, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali pri izvedbi projekta, se zahvaljujem. Podobnega sodelovanja si želim tudi v prihodnje.

Marko Sušnik

RAZVOJ IN RAZISKAVE

IZDELAVA JEKEL ZA ELEKTRO PLOČEVINE Z 0,005 Odstotka OGLJIKA

2. 10. 1999 smo v Jeklarni poskusno izdelali 4 šarže jekla vrste EV18Al z nižjim deležem ogljika. Običajno naša jekla za elektro pločevine (dinamo jekla) vsebujejo okrog 0,012 odstotka ogljika. Cilj je bil izdelati jeklo z 0,005 odstotka ogljika. Doseganje takšnih deležev ogljika v redni jeklarski proizvodnji bi ob manjši predelavi žarilno razogljicevalne linije CRNO v Hladni valjarni omogočilo povečanje njene kapacitete ter zmanjšanje stroškov razogljicevanja. Razogljicevalni časi so namreč odvisni od deleža ogljika v jeklu. Če je tega manj, so časi, potrebni za razogljicevanje, krajši, zato je možno povečati hitrost prehoda traku skozi linijo in s tem povečati njeno produktivnost. Vemo tudi, da so stroški razogljicevanja pri izdelavi jekla v Jeklarni nižji od stroškov naknadnega razogljicevanja trakov v Hladni valjarni.

Osnovni namen teh poskusov je osvajanje jeklarske tehnologije izdelave jekel za elektro pločevine, ki naj bi po razogljicevanju ter legiranju v vakuumski napravi (VOD) vsebovale maksimalno 0,005 odstotka ogljika. Rezultati kemijskih analiz, ki smo jih pri tem dodatno opravili, (problem točnosti analiz pri tako nizkih deležih ogljika) tako na odvzetih vzorcih v Jeklarni kot tudi na vzorcih TVT in HVT, kažejo, da delež ogljika v izdelanih šaržah znaša od 0,004 do 0,008 odstotka ogljika. Seveda pa bo treba z razvojem na tem področju nadaljevati, saj je za doseganje takšnih deležev ogljika v redni proizvodnji poleg ustreznih znanj treba investirati tudi v posodobitev jeklarske opreme in zagotoviti ustrezne surovine.

Semjon Ilić

INTERVJU

Za mnenje o Novicah smo povprašali Janeza Vilmana, predsednika Sindikata SKEI v Acroniju.

Kaj menite o Novicah?

Kar tako naprej. Sindikat SKEI ACRONI je bil prvi pobudnik, da moramo zaposleni dobiti čim več informacij, da nas časopis seznanja in povezuje v še boljši obliki, kot je bil nekoč Železar. Tematika mora biti za nas zanimiva, poučna, točna, usmerjena itd. Prepričan sem, da bo boljši rezultat v ACRONI-ju, če bo tudi obveščanje v pravo smer. Časopis mora dihati z zaposlenimi. Kako in kaj, ni lahko. Preden je začel izhajati časopis Novice, v podjetju ni bilo dovolj informacij, po Acroniju in Jesenicah pa so se celo širile informacije, ki so škodile zaposlenim v podjetju. To smo prekinili z uvedbo oglasnih desk in s tem časopisom.

Kaj pa vsebinska plat?

Novice so se v zadnjem času kar razširile. Menim, da ima zasluge za to direktor Prešern in novi član posloводства, Ljubo Osovnikar, ki je prišel iz drugega okolja in je po novem zadolžen tudi za izboljšanje obveščanja v pravo smer v Acroniju. Sindikat in vodstvo (uprava) se vedno bolj zavedata, da zaposleni potrebujemo informacije. Opažam pa, da delodajalci v časopisu niti enkrat ne omenjajo sindikata, ki je veliko pripomogel na vseh področjih, predvsem s predlogi in pobudami za boljše poslovanje.

Veste, da uspešno poslovanje podjetja je bistveno, da oba, tako delodajalec kot sindikat, uspešno sodelujeta drug z drugim.

Povedali ste, da so se Novice razširile. Menite, da bi bilo treba dodati še kakšno rubriko?

Kaj dodati? Na primer, kako se dogovarjamo z vodstvom za boljše poslovanje, kako proizvajati in prodajati donosnejše proizvode, kako povečati kakovost, kako doseči čim manj reklamacij, točne dobavne roke, izboljšanje izplenov, varčevanje, pogoje dela in izboljšanje delovnih pogojev, inovacije itd., na koncu pa tudi kaj o ekologiji, razvojnih projektih, ciljih, povezanimi z boljšimi plačami. Tu moramo nekaj narediti, pogajanja so težka. Nekaj smo že dosegli. V Novicah pa tudi ne smemo vsega pisati, da nam ne bi škodilo navzven, saj nimamo veliko prijateljev - nekateri nam hočejo škodovati.

Kar se kulture in športa tiče, bo treba tudi na tem področju več sodelovanja. Zaposleni se bomo morali tudi s športom in kulturo povezovati, seznanjati, spoznavati. Za hokej je v Acroniju vedno manj zanimanja. Prodali smo zelo malo vstopnic kljub znižani ceni. Rubrika Pohodništvo me malo moti, je pa dobrodošla. To je najcenejša oblika povezovanja in krepitev vezi med zaposlenimi, žal pa sindikat tu nima vpliva, kljub prošnji delodajalcu, da pomaga pri izvedbah. No, upam, da bo imel sedanji direktor malo več posluha.

Menite, da bi lahko Novice izhajale pogostejše?

To bi morali vi vprašati zaposlene. Nekateri še vedno mislijo, da to niso prave informacije. Žal so zame informacije vedno le prepočasne. Upam, da se bo tudi to uredilo. Kot sem že omenil, smo imeli obdobje, ko informacij ni bilo, prenašale so se različno, sedaj upam, da bo to vedno bolj urejeno ter da bomo vsi -zaposleni in uprava- drugače razmišljali za dosego boljšega poslovanja.

Ali osebno verjamete podatkom v Novicah?

Da. Podatki so pravi. SKEI Acroni jih tudi močno zasleduje, daje pripombe itd. Veste, nam ni vseeno, mi se zavzemamo za čim boljši materialni, socialni in pravni položaj zaposlenih članov sindikata SKEI. To pa ni enostavno. Uprava ne bo omenjala sindikata v tem časopisu in tudi vem, zakaj ne. Oni morajo hvaliti sebe. Žal pa se Acroni brez zadovoljnih zaposlenih ne more vrteti.

Če se še vrneva k vsebini. Rekli ste, da Novice napredujejo, da so vedno boljše. Mislite, da bodo delavci bolj zadovoljni, ker imajo na voljo vse informacije o Acroniju?

Seveda! Veste, tisti, ki je dobro informiran in nima izkrivljenih informacij, začne razmišljati in zadevo sproti zasleduje, ali gremo v smer obveščenosti - v smeri ciljev in rezultatov. Tega pa pri nas, kot sem že omenil, nekateri ne jemljejo resno. Acroni ima še vedno veliko težav, te se izboljšujejo in ne sme biti popuščanja. Plače smo dobivali, prav tako regres (sicer z zamiki, ampak dobili pa smo). Tudi to zadevo urejamo - in ni enostavno.

Kako pa ocenjujete branost?

Mislím, da Novice bere vedno več zaposlenih. Vsak si želi vedeti čim več o svojem podjetju, predvsem poslovanje in obstoj Acronija. Cilj delodajalcev pa bi morala biti dobra obveščenost zaposlenih. Več bomo zaposleni vedeli, lažje bo usmerjati in voditi Acroni.

Damjan Nacevski

NI MI VSEENO!

68. Železarske delnice

Zakaj železarskih delnic ni mogoče zamenjati za pokojninske bone, če v javni upravi in drugih podjetjih to lahko opravijo? Prosimo še za pojasnilo, v katerih izjemnih primerih je z njimi moč poravnati kupnino za stanovanje?

Zakon o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (PID), ki velja od 13.07.1999, daje pravico vsem imetnikom delnic PID-ov, da 70 % navedenih delnic lahko zamenjajo za pokojninske bone.

Za pokojninske bone se torej lahko zamenja samo določen del delnic, ki so jih državljani Republike Slovenije pridobili na podlagi lastninskih certifikatov v PID-ih, v nobenem primeru to ne velja za delnice, pridobljene na osnovi potrdil o manj izplačanih plačah v določenem obdobju (primer Lameta).

Zakon z omenjeno možnostjo menjave razrešuje tako imenovani problem privatizacijske vrzeli, železarske delnice pa so izdane na osnovi konkretnega premoženja Slovenskih Železarn. Zakonsko ne povsem dorečena opcija določa, da se železarske delnice lahko zamenjajo samo za določene kapitalske deleže v posamezni družbi, ki se prodaja - izloča iz poslovnega sistema SŽ.

V katerih izjemnih primerih je moč poravnati kupnino za stanovanje?

Izjemni primeri naj bi veljali:

- ko delavec izgubi status redne zaposlitve,
- ko delavcu preneha pravica prejemanja socialne ali druge pomoči,
- predlogi sodnih postopkov, ki so vezani na neplačevanje kupnine,
- drugi dokazljivi primeri socialne ogroženosti.

Vzporedno s aktiviranjem postopkov prodaje in nakupa delnic se proučuje tudi postopek operativne izvedbe prenosa delnic na račun stanovanjske kupnine.

Ludvik Bergles

69. Neustrezni rezervni deli

Precej pogosto se dogaja, da rezervni deli ne ustrezajo dimenzijsko in kvaliteto in jih moramo predelati preden jih vgradimo ali pa so celo neuporabni.

Kdo bi jih moral pregledati ko pridejo v podjetje?

Rezervni deli, naročeni pri zunanjih izvajalcih pridejo na Centralni prevzem na Javorniku. Centralni prevzem organi-

Predlagamo akcijo "Bodeča neža" v Acroniju.

zacijsko spada v enoto Tehnične storitve, oddelek Skladiščno poslovanje. Že pred časom smo se dogovorili, da zahtevne rezervne dele na Centralnem prevzemu prevzame naročnik in takrat preveri ali ustrezajo glede na dokumentacijo. Praviloma je ta oseba asistent za vzdrževanje iz proizvodnega obrata. Vsi se tega dogovora žal ne držijo, dogajajo pa se tudi druge napake (netočnost, pomanjkljiva in nepopravljena tehnična dokumentacija), ki jih s ponudbo pošljemo izvajalcu. Z urejeno tehnično dokumentacijo, za katero naj bi skrbel ustrezen strokovni kader, bi se tem težavam lahko izognili.

Valentin Markež

70. Parkirišče na Javorniku

Odgovor v 9. številki Novic ne pove ničesar. Prosim, da nam obrazložite, kako se ureja parkirišče »v okviru možnosti«, pa tudi Krajevna skupnost ni tako daleč, da ne bi mogli izvedeti, kako oni gledajo na urejanje ceste čez parkirišče.

Da se parkirišče ureja v okviru možnosti pomeni, da se udarne jame občasno zasujejo. Pomeni tudi to, da v tem času v družbi namenjamo sredstva za pomembnejše projekte, kot je ureditev parkirišča. Kljub temu smo pred časom uredili parkirni prostor med Hladno valjarno in upravno stavbo, potrebnih pa je bilo kar nekaj okrožnic, da se je začel uporabljati. Parkiranje na Javorniku, na sami cesti do železniškega podhoda in za njim je nesprejemljivo, saj nemalokrat onemogoča normalen dostop stanovalcem do domov, odvoz smeti, dostavo goriva, pljuženje in tudi popravilo cestišča. Na to nepravilnost so bili vozniki že večkrat vljudno opozorjeni. Opozorili smo tudi Krajevno skupnost in Komunalno direkcijo, da je cesta potrebna popravila, žal pa se vsi vse prepočasi odzivamo na pobude pa čeprav gre v tem primeru le za nezahtevno nalogo - popravilo cestišča in parkirišča.

Anton Albreht

71. Oglasne deske in informacije

Na temo oglasnih desk so se mi porodile različne misli. Velika zelena tabla, ki krasi vhod v aneks je prenapolnjena z vso sindikalno solato na temo: Mi bomo, mi smo, samo mi....

Raznobarvno »perje«, z vsemi dobrimi in slabimi realizacijami vseh planov, ki so z meseca v mesec višje, nas opominja, da želi vodstvo ACRONI imeti informirane zaposlene. Tudi prav, vsaka informacija je dobrodošla.

Malo manj pa je bila dobrodošla informacija, izrečena pod oboki delilnice, kantine, menze ali kakršne že oblike prehrane.

Od torka, 2. novembra dalje ne bomo več jedli tu.

Je to res? Pisno obvestilo, kje si? Vodstvo podjetja, si pozabilo potrditi ali demantirati informacijo? Sindikat, kje so tvoji interesi?

Zelena tabla pa sameva, zaposleni pa tako in tako vse čutijo na svoji koži, zakaj bi jih potem obveščali?

Neinformirani med vami

Oglasne deske so po raziskavi interne klime, najpomembnejši vir informiranja za zaposlene. Oblikovno so primerno urejene, analiza vsebine pa je pokazala, da jih vodje ne izkoriščajo v zadostni meri. Čeprav smo za tehnično urejanje posebej pooblastili in usposobili nekatere zaposlene, morajo za vsebino skrbeti vodje oddelkov, služb... Poslovodstvo bo preko oglasnih desk informiralo zaposlene o ključnih poslovnih rezultatih, o zadevah, ki bodo pomagale zaposlenim delati kakovostneje in zadevah ki so splošnega pomena za celotni ACRONI. Pričakujemo od vodij, da bodo oglasne deske izrabili za komuniciranje z zaposlenimi. Ne želimo pa, da oglasne deske postanejo mali oglasi oziroma sindikalne oglasne deske.

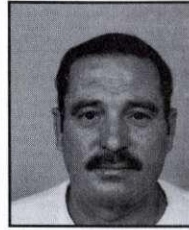
Zavedamo se, da sporočilnost oglasnih desk slabo izkoriščamo, zato bo potrebno še veliko storiti, da bo obseg, ažurnost in kvaliteta informacij na oglasnih deskah boljša.

Ljubo Osovnikar

Od podjetja Sodexho smo 18. oktobra 1999 dobili obvestilo, da s 1. novembrom 1999 prekinja sodelovanje z ACRONI-jem. O tem smo takoj obvestili oba predsednika sindikatov. Pripravili smo razpis za izbiro novega izvajalca in pa obvestilo za oglasne deske o začasni prekinitvi obratovanja delilnic. Prav tedaj pa smo prejeli dopis podjetja Sodexho, da so v luči dobrih odnosov pripravljeni podaljšati sodelovanje do izbire novega izvajalca oziroma najdlje do 1. decembra 1999. Tudi ta dopis smo takoj poslali predsednikoma obeh sindikatov.

Polonca Marjanovič

LAZU STEFANOVU V SLOVO

Sredi jeseni je jeklarje spet pretresla žalostna novica, da smo izgubili svojega sodelavca.

Težko je dojeti, da ti usoda življenja ni bila naklonjena, da te je preizkušala zahrbtna bolezen, ki ji nisi bil kos.

Kos pa si bil marsikaterim drugim življenjskim preizkušnjam. Že zelo mlad si se zaposlil v svoji rodni domovini Makedoniji. K nam na Jesenice si prišel iskat boljši zaslužek, da bi ti in tvoja družina lahko boljše, lepše živela. Še v stari jeklarni si kot mlad delavec trdo in odgovorno delal, si ustvarjal pogoje, da si iz leta v leto napredoval na delovnem mestu. Opravi si več tečajev in izpitov. Imel si tečaj za voznika vlagalnega stroja, za žerjavovodjo. Dobro si poznal težko jeklarsko delo pridobivanja tekočega jekla in ob tem delu si se kalil pri nas, kajti to je bilo tudi tvoje prvo delovno mesto.

Usoda ne izbira. Žalostni in pretreseni smo se v jesenskem dnevu poslovili od tebe, čeprav se tvoja življenjska pot še ni prevesila v jesen življenja.

Vsi, ki smo te poznali in delali s teboj, smo ti hvaležni za tvoj prispevek v našem delovnem procesu in ostal bo spomin nate.

V tem bolečem trenutku izrekamo v imenu vodstva Acronija, v imenu vodstva Jeklarne in v imenu tvojih sodelavcev globoko in iskreno sožalje vsem tvojim domačim.

Vodstvo in delavci Acronija

ANKETA

Acroni je že večkrat prenovil in popravil garderobe in garderobne omarice, ki pa jih nekateri zaposleni vedno znova uničijo.

Zaposlene smo povprašali, kaj menijo o tem in zakaj se takšna objestnost dogaja. O stanju garderob več kot zgovorno kažejo fotografije, pa tudi vodovodni inštalater, ki smo ga zmotili pri obnavljanju napeljav v eni od njih, je dejal, da se čudi, kako se delavci sploh lahko umijejo, saj teče voda le iz nekaj pip, ostale so potrgane, odvite, nekaj pa je tudi dotrajanih.

Jože Uršič - Vroča valjarna

Pečarji imamo svojo garderobo in nanjo nimam pripomb. Slišal sem že večkrat, da v garderobah uničujejo inventar. To je malomarnost. Takšen odnos ni v redu. Če bi bil lastnik, bi jih nekajkrat popravil, potem pa ne več.

Mišo Celik - Vroča valjarna

Nekateri kradejo, lomijo, to je res. Res pa je tudi, da se že leta ni dalo nič urediti. Prostora je premalo za toliko ljudi. Primernih je le 6 do 7 kopalnic. Odtoki ne požirajo, zato smo tudi zdravstveno ogroženi, saj je velika možnost okužbe z različnimi nalezljivimi boleznimi. Zakaj se to dogaja? Najbrž

zato, ker so ljudje nejevoljni zaradi slabih plač, delovnih pogojev in podobno, potem pa še na koncu dela v vrsti čakajo, da se lahko umijejo.

Mitja Udir - Vroča valjarna

Naš oddelek ima svoje garderobe in so v takšnem stanju, kot je treba. Ker nas je malo, bi se takoj vedelo, kdo je tisti, ki dela škodo.

Smajil Balič - Vroča valjarna

Z garderobami nisem zadovoljen. Grejte slabo dela, po več letih smo dobili en radiator, okna so slaba, tušev je premalo. Imamo štiri kopalnice, nas pa je štirideset in vsi delamo dopoldan. Deset minut pred drugo uro se gremo lahko umivat.

Inventarja ne uničujemo zaposleni. Vse je dotrajano, staro dvajset in več let. Če se zamenja samo ena pipa, ne more zdržati dolgo. Občasno malo pokrpajo, nikoli pa se ne popravi v celoti.

Mičo Milijašević - Hladna valjarna

Vse, kar so naredili, je to, da so garderobe pobelili. Še vedno pa manjkajo pipe in tuši, čeprav je bilo tudi to obljubljeno. Pokvarili jih niso delavci. Vse je staro in izrabljeno, zato ne dela.

Vojislav Džordževski - Hladna valjarna

Garderobe so v neprimernih prostorih, v kleti. So neurejene, umazane, vse je staro in potrebno zamenjave. V naši garderobi res delata le dve pipi in moramo čakati na vrsto, da se lahko umijemo. Pokvarili so jih najbrž zaposleni. Med polomljenim in dotrajanim je razlika. Če manjkajo vijaki, jih je nekdo odvil in odnesel. Žalostno je, da se po 12 urah dela ne moreš umiti. Veliko je tudi dotrajanega. Kadičke pri tuših so že črne, emajl se sploh ne vidi več, ploščice so razpokane in razbite, na rešetkah se lahko porežeš.

Nataša Rajaković - Hladna Valjarna

Garderobe smo imeli v »Beli hiši«. Ko so rabili prostor za pisarne, so nas preselili v prostore pod Vročo valjarno. Me na tehtnici se preoblečemo kar tukaj, umijemo se pa v bližnjem stranišču. Delovno mesto smemo zapustiti deset minut pred drugo, do garderob pa je daleč. Če bi se hodile tja umivat, bi šle domov ob pol treh. Slišala sem, da so garderobe uredili, namestili pipe in vrata, potem pa je bilo v enem tednu vse potrgano. Če tuji ne hodijo v garderobe, so to naredili sami.

Goran Koražija - Debela pločevina

Zdaj, ko so nas preselili v garderobe ob kantini, je precej boljše, kot je bilo. Se pa tudi tu že zgodi, da zmanjka kakšna stvar. Menim, da inventar uničujejo tisti, ki so pri nas zaposleni nekaj mesecev. Obljubijo nam marsikaj, dobimo pa od tega bolj malo. Sušilec za lase nam obljublajo že več mesecev.

Neimenovani - Debela pločevina

Sami razbijamo in lomimo. Zato je tako.

V Jeklarni niso želeli, da se objavijo njihovi komentarji, poslali so nas na ogled garderob.

POHODNIŠTVO

NA TRUPEJEVO POLDNE

Macesen pod oknom je že dobil tisto lepo, zlatorumeno barvo, ki žari v pusto, megleno jesensko jutro. Ker okrevam po operaciji, si ne morem privoščiti pogleda preko meje oblačnosti, ki v takšnih dneh ljubitelja gora nagradi s pogledi na vrhove, ki obsijani od sonca kipijo iz meglenega morja. Še dobro, da ima človek spomine, ki ga iz puščobe mrkih jesenskih dni popeljejo na poti, obsijane s soncem.

Igra svetlobe (foto: J. Avsenik).

Kaj dosti lepše se tudi tisto oktobrsko jutro ni začelo, ko sem čakal na prijatelje pred »Texasom«. »Kar bo, pa bo!« smo si dejali in se odpeljali proti mejnemu prehodu Korensko sedlo. Že proti Podkorenu se je pričelo vedriti in bilo mi je vse lažje. Kadar vodim pohod, rad opozorim na kraje, ki jih vidimo v dolinah, in gore okrog njih.

Gozdna pot, ki se tik pred mejo z Avstrijo odcepi v desno, nas je pripeljala pod Blekovo planino. Le dobrih dvajset minut smo potrebovali in že smo bili na planini, kjer se odpira čudovit razgled na Baško jezero, Beljak, Dobrač in Ziljsko dolino s Spitzgelli in Reisskoflom. Od Blekove planine smo po graničarski poti, speljani po razglednih grebenih, kmalu prispeli na vrh 1981 metrov visokega Trupejevega poldneva. Menda je gora dobila ime po kmetiji Trupej, ležeči v dolini na avstrijski strani. Od tam se vidi sonce točno na vrhu gore, ko je ura poldne. Skozi dolino Železnice smo se vračali nazaj na pot, ki nudi enkratni razgled na Špikovo skupino in Kranjsko Goro.

Na Trupejevo poldne lahko pridemo tudi iz Srednjega vrha nad Martuljkom (podrobneje je pot opisana v knjigi »111 izletov po slovenskih gorah«, avtorja Andreja Stritarja). Po gozdni cesti se peljemo iz Srednjega vrha proti lovski koči za Lepim vrhom. Pot nadaljujemo ob potočku proti severovzhodu. Poiščemo stezo proti planini Grajščici. Ves čas se držimo leve strani potoka, če zgrešimo pot, lahko nadaljujemo ob vodi. Po dobri uri pridemo na spodnji rob planine. Travniki so prepredeni z luknjami, v katerih domujejo svizci. Po planini se lahko povzpemo najprej na Maloško poldne in pot nadaljujemo po grebenih proti Trupejevemu poldnevu. Z vrha se spustimo na zadnje sedelce in se vrnemo v dolino po levi poti proti vzhodu med Lepim vrhom in Macesnovcem. V eni uri smo zopet pri lovski koči.

Druga možnost je orientacijsko zahtevnejša, predvsem zaradi delno zaraščenih poti proti planini Grajščici. Pohod je lep jeseni, ko rumenijo macesni. V pozni pomladi in zgodnjem poletju je Trupejevo poldne prekrita z dišečim volčinom in drugim gorskim cvetjem. Pozimi je pot primerna le za izkušene in dobro opremljene planince.

Janez Avsenik

KULTURA

V ACRONIJU GOSTUJE RAZSTAVA »JESENIŠKI PLAVŽI - SLOVENSKO PLAVŽARSTVO 20. STOLETJA

Plavžarstvo pod obronki Karavank ima več stoletno tradicijo. Že leta 1931 je nastala listina - Ortenburški rudarski red, ki je s svojimi ugodnostmi v naše kraje privabila rudarje, topilce in kovače iz sosednjih dežel. Znamenite fužinarske družine so od šestnajstega do sredine prejšnjega stoletja razvijale plavžarstvo na Savi, Javorniku, Plavžu, Mojstrani, Radovni in Bohinju. Že v prvih letih delovanja so po zaslugi tehničnega ravnatelja Lamberta Pantza v javorniškem plavžu uvedli revolucionarni postopek pridobivanja legure fero-mangana s plavžnim postopkom, kar je poneslo slavo železarskih Jesenice širom po svetu. V okviru akcije zbiranja najuspešnejšega inovatorja leta so se v bivši železarni dolga leta podeljevale Lambert Pantzove nagrade.

Zastareli plavži pa so se na prehodu stoletja morali umakniti novim, ki jih je Kranjska industrijska družba postavila v Škednju pri Trstu.

Ravnateljica Muzeja Jesenice, ga. Nataša Kokošinek, je pozdravila prisotne.
Pomanjkanje surovega železa med obema vojnama je prisililo

upravo železarne v gradnjo plavža na Jesenicah. Kot zasebno podjetje je pri tem nalatela na nemalo težav pri jugoslovanskih oblasteh, ki so podpirale državne železarne. Po dolgotrajnih pogajanjih je leta 1937 priteklo železo iz prvega plavža, tri leta za tem pa še iz drugega. Plavža sta delovala in dajala kruh jeseniškim železarjem do leta 1987.

Program je z recitacijo popestril g. Borut Verovšek.

hova osrednja muzejska zanimivost, vzpodbudile, da so se lotili dela. Avtorica razstave, kustosinja zgodovinarka-višja arhivistka Irena Lačen Benedičič je v sodelovanju z muzejskim fotografom Silvom Kokaljem zasnovala razstavo, ki naj bi temeljila predvsem

Avtorica razstave, ga. Irena Lačen Benedičič, je predstavila razstavljene eksponate.

na bogatem dokumentarnem gradivu, ki ga hrani muzej.

Razstavljeni eksponati so razdeljeni v tri sklope: uvodno zgodovinsko predstavitev topljenja železove rude na Gorenjskem, opis plavža in plavžnih naprav ter usoda jeseniških plavžev v tem stoletju. Opremljena je tudi s skoraj sto listnim katalogom, ki ga je

Po krajši slovesnosti je razstavo otvoril podžupan občine Jesenice, g. Valentin Markež.

napisala avtorica razstave ob pomoči zunanjih strokovnih sodelavcev in 25-minutno video kaseto, ki prikazuje odlomke iz dokumentarnega filmskega gradiva in spomine plavžarjev.

Simbolično darilo v obliki plavža, ki so ga izdelali v muzejski delavnici osnovnošolci, podarja Muzej Jesenice predstavniku Acronija, g. Ljubo Osovnikarju.

Razstava je bila lani na ogled v Kosovi graščini na Jesenicah, gostovala pa je že v Arhivu republike Slovenije in Šklednju pri Trstu. V vhodni avli Acroni Jesenice bo v gostovala do 28. januarja 2000, potem pa načrtujejo gostovanje na Ravnah in Avstrijskem Koroškem.